

„Pripravovať budúcnosť znamená vytvárať prítomnosť“.

Antoine de Saint - Exupéry

VZDELÁVACÍ PROGRAM		
Stupeň vzdelania	ISCED 1	ISCED 2
Dĺžka štúdia	štyri roky	päť rokov
Vyučovací jazyk	slovenský	slovenský
Študijná forma	denná	denná
Druh školy	štátna	štátna

Predkladateľ:	
Názov školy	ZŠ Sekule
Adresa školy	4.apríla 119, 908 80 Sekule
IČO	378 370 28
Riaditeľ školy	Mgr. Miloslav Markuška
Koordinátor pre tvorbu ŠVP	Mgr. Eva Trajlínková, Mgr. Katarína Špazierová
Kontakty	 034 – 7770232
	 skola@zssekule.edu.sk

Zriadovateľ	
Názov	Obec Sekule
Adresa	908 80 Sekule
Kontakt	 034/770108
	 obecnyurad@obecsekule.sk

Platnosť od: 1. septembra 2008

Platnosť od: 1. septembra 2017

Podpis riaditeľ Mgr. Miloslav Markuška

Podpis riaditeľ Mgr. Martin Opálený

OBSAH

<u>Revidovanie školského vzdelávacieho programu</u>	4
<u>I. Všeobecná charakteristika školy</u>	5
1. Veľkosť školy	5
2. Charakteristika žiakov	5
3. Charakteristika pedagogického zboru	6
4. Ciele ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov	6
5. Organizácia prijímacieho konania	7
6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	7
7. Priestorové a materiálno – technické podmienky školy	8
8. Škola ako životný priestor	9
9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia.....	9
<u>II. Charakteristika ŠkVP</u>	10
1. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele pre výchovu a vzdelávanie):	10
2. Zameranie školy a stupeň vzdelania	11
3. Profil absolventa.....	12
4. Pedagogické stratégie.....	12
5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami.....	17
6. Začlenenie prierezových tém.....	18
<u>III. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia</u>	18
1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov	18
2. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov.....	19
3. Hodnotenie školy	19
<u>IV. Prierezové témy</u>	20
1. Tvorba projektov a prezentačné zručnosti.....	20
2. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.....	22
3. Ochrana života a zdravia	24
4. Multikultúrna výchova	27
5. Mediálna výchova	30
6. Osobnostný a sociálny rozvoj.....	33
7. Environmentálna výchova.....	34
8. Dopravná výchova	38
9. Finančná gramotnosť	40

Revidovanie školského vzdelávacieho programu

Platnosť revidovania	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.,
Platnosť ŠkVP	01.09.2008	
Revidovanie	31.08.2009	Doplnenie učebných osnov pre 2. a 6.ročník ZŠ. Inovácia jednotlivých kapitol ŠkVP. Aktualizácia údajov platných v novom školskom roku.
Platnosť ŠkVP	01.09.2009	
Revidovanie	31.08.2010	Doplnenie učebných osnov pre 2. a 6. ročník ZŠ. Inovácia jednotlivých kapitol ŠkVP. Aktualizácia údajov platných v novom školskom roku.
Platnosť ŠkVP	01.09.2010	
Revidovanie	31.08.2011	Doplnenie učebných osnov pre 4. a 8.ročník ZŠ. Inovácia jednotlivých kapitol ŠkVP. Aktualizácia údajov platných v novom školskom roku. Metodický pokyn č.22/2012 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ. Doplnenie podmienok pre ukončenie výchovy a vzdelávania. Spôsob vydávania dokumentov o získanom vzdelaní.
Platnosť ŠkVP	01.09.2011	
Revidovanie	31.08.2012	Doplnenie učebných osnov pre 9. ročník ZŠ. Inovácia jednotlivých kapitol ŠkVP. Aktualizácia údajov platných v novom školskom roku. Zrušenie hlavného predmetu dramatická výchova v 1. ročníku, opätovné začlenenie do TVVP ako prierezovej témy.
Platnosť ŠkVP	01.09.2012	
Revidovanie	31.08.2013	Inovácia jednotlivých kapitol ŠkVP. Aktualizáci údajov platných v novom školskom roku. Do obsahu učebných osnov jednotlivých predmetov zaradenie prierezových tém.
Platnosť ŠkVP	01.09.2013	
Revidovanie	31.08.2014	Aktualizácia údajov platných v novom školskom roku. Zmena dotácie hodín. V 2. ročníku bude o 1 hodinu menej TEV a posilnenie VLA o 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V 6. ročníku 1 hodina CHEM zrušená a posilnená 1 hodina DEJ týždenne. V 7. ročníku pridaná 1 hodina CHEM týždenne a odobraná 1 hodina DEJ týždenne. Ukončenie vyučovania RUJ. V súčasnosti vyučujeme len dva CJ (ANJ a NEJ).
Platnosť ŠkVP	01.09.2014	
Revidovanie	28.08.2015	Aktualizácia údajov platných v novom školskom roku. V 1.a 5. ročníku vyučujeme podľa inovovaného školského vzdelávacieho

		programu.
Platnosť ŠkVP	01.09.2015	
Revidovanie	29.08.2016	Aktualizácia údajov platných v novom školskom roku. V 1., 2. a 5.,6. ročníku vyučujeme podľa inovovaného školského vzdelávacieho programu.
Platnosť ŠkVP	01.09.2016	
Revidovanie	29.08.2017	Aktualizácia údajov platných v novom školskom roku. V 1.,2.,3. a 5.,6.,7. ročníku vyučujeme podľa inovovaného školského vzdelávacieho programu.
Platnosť ŠkVP	01.09.2017	

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

ZŠ Sekule je plnoorganizovaná škola s počtom 15 bežných tried. Kapacita školy plne vyhovuje súčasnému počtu žiakov a učiteľov. Okrem kmeňových tried majú žiaci k dispozícii odborné učebne. Základná škola poskytuje primárne vzdelanie (ISCED1) a nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2). Dôsledkom zhoršujúcej sa demografickej krivke zaznamenávame pokles žiakov. Na 1. stupni máme v súčasnosti 8 tried a na 2. stupni 7 tried.

V budove sa nachádzajú dve veľké a dve menšie (zatiaľ provizórne) miestnosti pre činnosť školského klubu, školská kuchyňa, jedáleň. V priestoroch školy sídli Materská škola Sekule a Základná umelecká škola Sekule.

Škola má k dispozícii átrium, školský pozemok a parkoviská. Využívanie pozemku okolo školy je v súčasnosti veľmi obmedzené, z dôvodu výstavby bytového domu priamo za školou.

Pri škole sa ďalej nachádza multifunkčné ihrisko Obce Sekule, ktoré ZŠ v plnej miere využíva na školskú i mimoškolskú činnosť. Športový areál pri ZŠ s ihriskami na futbal, volejbal, hádzanú, doskočisko a atletická dráha patria Obecnému úradu v Moravskom Svätom Jáne. Nakoľko Obec Moravský Svätý Ján. V súčasnosti Obec Moravský Sv. Ján rozpredala ihrisko na stavebné pozemky, čím je ohrozená výučba TSV.

2. Charakteristika žiakov

Našu školu navštevujú žiaci z obcí Sekule a Moravský Svätý Ján vo veku od 6 do 15 rokov. Pred nástupom do školy je väčšina detí zaškolená v MŠ.

Zvýšenú ozornosť venujeme adaptácii žiakov 1. ročníka pri prechode z materskej školy a žiakom 5. ročníka pri prechode z 1. na 2. stupeň ZŠ.

Učitelia majú skúsenosti s výučbou žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, ktorí sú integrovaní v bežných triedach. Deti v škole pochádzajú z rozdielneho

sociálneho prostredia. Ich výchovné a vzdelávacie problémy riešime v spolupráci s rodičmi, s úradom sociálnych vecí a rodiny, s pedagogicko – psychologickou poradňou, prípadne s policajným zborom.

3. Charakteristika pedagogického zboru

V súčasnosti máme v našej škole 26 pedagogických pracovníkov (z toho 4 vychovávateľky a dvaja kňazi). Všetci majú požadované pedagogické vzdelanie. Väčšina absolvovala počítačový kurz v rámci projektu Inforek a Národný projekt vzdelávania pedagogických pracovníkov v oblasti komunikačných zručností, manažmentu a marketingu školy. Päť učiteľiek si rozšírilo vzdelanie pre oblasť IKT prostredníctvom cyklických seminárov Microsoftu a päť učiteľiek 1. stupňa absolvovalo priebežné vzdelávanie etickej výchovy. Jedna učiteľka 1. stupňa absolvovala projekt Reformná pedagogika na školách, štyri učiteľky národný projekt Modernizácia vzdelávania na ZŠ s podporou IKT a jeden učiteľ Školský manažment pre vedúcich pracovníkov.

V škole pracuje výchovná poradkyňa, koordinátorky prevencie šikanovania, drogovej závislosti a výchovy k manželstvu a rodičovstvu a koordinátorka environmentálnej výchovy. Pedagogickí pracovníci sú prístupní novým progresívnym metódam a formám práce. Podľa možnosti a dostupnosti sa zúčastňujú rôznych školení a kurzov, súvisiacich predovšetkým s ich aprobačným predmetom, a tak si rozširujú vzdelanie, ktoré má veľký dopad na celkovú úroveň kvality výchovno-vzdelávacieho procesu.

4. Ciele ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov

- Uvádzať začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe, zabezpečovať adaptačné vzdelávanie
- Udržiavať a zvyšovať kompetenciu pedagogických zamestnancov.
- Neustále podnecovať pedagógov k sebavzdelávaniu a zdokonaľovať sa v profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenia konfliktov, atď.
- Sprostredkovať pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky, psychológie a pod.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon funkcií (triedny učiteľ, vedúci MZ a PK atď.).
- Pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami: videotechnika, výpočtová technika atď.
- Zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovať transfer odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

5. Organizácia prijímacieho konania

Nová právna úprava posúva zápis žiakov do prvého ročníka ZŠ takmer o dva mesiace neskôr. Zápis pre nový školský rok 2017/2018 sa uskutoční 11. apríla 2018 v čase od 14,30 – do 18,00 hod. Na základné vzdelávanie sa prijíma dieťa, ktoré splnilo podmienky na začatie plnenia povinnej školskej dochádzky podľa § 19 a o ktorého prijatie na základe zápisu podľa § 20 ods. 2 požiadal zákonný zástupca. Na základné vzdelanie možno výnimočne prijať dieťa, ktoré nedovŕšilo šiesty rok veku, a to vždy po vyjadrení príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast, ktoré vydávajú vyjadrenie aj k prípadným odkladom povinnej školskej dochádzky. Podrobné informácie k zápisu zverejňujeme na webových stránkach školy.

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Hlavnými partnermi pre spoluprácu so školou sú zriaďovateľ školy OÚ Sekule, OÚ Moravský Svätý Ján, Združenie rodičov pri ZŠ Sekule a Rada školy pri ZŠ Sekule.

Obecný úrad Sekule pomáha škole po materiálnej a finančnej stránke. Operatívne sa snaží riešiť problémy, ktoré sa v škole vyskytnú. Podieľa sa na údržbe školy. Pomáha so zabezpečením odvozu a dovozu žiakov na súťaže a exkurzie obecnou Aviou. Prispieva na školské periodiká.

Obecný úrad Moravský Svätý Ján vypomáha bezplatným zapožičiavaním kinosály na výchovné koncerty a iné kultúrne podujatia. Taktiež prispieva na školské periodiká.

Výbor Združenia rodičov pri ZŠ Sekule je vytvorený rodičmi zvolených za triednych dôverníkov. Stretáva sa minimálne štyrikrát ročne. Pomáha pri riešení výchovných a pedagogických problémov a predovšetkým po finančnej stránke. Vďaka vyzberaným príspevkom od rodičov a 2% dani má škola možnosť zakúpiť nové školské pomôcky, zaplatiť výchovné koncerty, občerstvenie k MDD, školské softvéry, dopravu žiakom na súťaže a olympiády, odmeny oceneným žiakom, poistenie žiakov atď. Rodičia pomáhajú škole pri vedení záujmových krúžkov.

Rada školy pri ZŠ Sekule pozostáva z jedenástich členov (2 pedagogickí pracovníci školy, 1 nepedagogický pracovník školy, 4 rodičia, 3 členovia za zriaďovateľa, 1 člen podieľajúci sa na výchove a vzdelávaní mládeže). Zasadá minimálne štyrikrát ročne. Plní úlohy vyplývajúce z plánu práce a schváleného štatútu Rady školy.

Spolupráca s ďalšími subjektmi:

- Spoločenské a telovýchovné miestne aj okresné organizácie – súťaže, besedy, spoločné podujatia...

- Miestne knižnice – súčasť výučby aj mimoškolskej činnosti...
- Pedagogicko- psychologické poradne – riešenie výchovno-vyučovacích problémov, porúch učenia, školské odklady, preventívne programy boja proti šikanovaniu, drogám, výchovy k manželstvu a rodičovstvu...
- Špeciálno – pedagogické poradne – diagnostika žiakov...
- Gymnaziá, stredné odborné školy a učilištia – besedy, nábory, dni otvorených dverí...
- Materské školy obidvoch obcí, Základná umelecká škola – vzájomné stretnutia a podujatia...
- Policajný zbor – ukážky výcviku psov, prevencia kriminality mládeže, dopravná výchova...
- Lesné správy v obci a okolí – environmentálna výchova, starostlivosť o životné prostredie...
- Červený kríž – starostlivosť o zdravie, podávanie prvej pomoci...
- Stretnutia s významnými predstaviteľmi kultúrneho, spoločenského, politického, literárneho a vedeckého sveta – prednášky, besedy...
- Periodiká – prispievanie do novin, časopisov, na webové stránky obcí a prezentovanie školy.
- Miestne podniky, podnikateľské subjekty, pošta, obchody, zdravotné stredisko atď. – návštevy a exkurzie.

7. Priestorové a materiálne – technické podmienky školy

Priestorové podmienky v škole sú vyhovujúce. Okrem kmeňových tried majú žiaci k dispozícii odborné učebne na vyučovanie fyziky, chémie, prírodopisu, cudzích jazykov, premietaciu učebňu s dataprojektorom, videom, DVD a notebookom, školskú knižnicu s dvomi počítačmi s pripojením na internet, s televízorom a DVD, tri počítačové učebne a 2 interaktívne učebne. V súčasnosti disponuje naša škola so 110 osobnými počítačmi s pripojením na internet. Vo všetkých triedach na prvom stupni boli v školskom roku 2011/2012 nainštalované interaktívne tabule. Nová interaktívna tabuľa bola v školskom roku 2014/2015 nainštalovaná aj do učebne biológie. IKT umožňujú učiteľom aj žiakom zaujímavejšie realizovať učebné osnovy, zvolené učebné varianty a plniť učebné plány. Slúžia aj na mimoškolskú činnosť a prípravu na vyučovanie. Počty počítačov ale predovšetkým interaktívnych tabúl chceme v triedach podľa potreby a finančných možností zvyšovať.

Neustále budujeme a rekonštruujeme učebne, dopĺňame školské kabinety modernými učebnými pomôckami, čo umožňuje tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Pri obnove a nákupe pomôcok je nám veľmi nápomocné rodičovské združenie. I naďalej sa však v kabinetoch nachádza veľa poškodených a zastaraných pomôcok, ktoré postupne vyradujeme a podľa finančných možností nahradzame.

Žiaci majú možnosť cvičiť v dvoch telocvičniach a na multifunkčnom ihrisku, ktoré je v správe Obce Sekule.

Pracovné podmienky učiteľov sú v škole na veľmi dobrej úrovni. Všetci učitelia majú pridelené kabinety na prípravu na vyučovanie. Ďalej majú podľa vyučovacích predmetov k dispozícii kabinety s učebnými pomôckami. Okrem kabinetov využívajú zborovňu, zrekonštruované sociálne zariadenie, kuchynku a počítačovú prípravovňu so šiestimi počítačmi s pripojením na internet, s možnosťou využitia školského programu aSc agenda a kopírovacieho stroja. Učiteľky prvého stupňa majú k dispozícii na domácu prípravu notebooky. V rámci výchovného poradenstva využíva výchovná poradkyňa program PROFORIENT. Učiteľky prvého stupňa majú k dispozícii na domácu prípravu a na prácu s interaktívnou tabuľou notebooky.

8. Škola ako životný priestor

Hoci je škola už staršia, neustále sa renovuje. V priebehu posledných rokov boli zrekonštruované priestory pre žiakov 1. stupňa (triedy a sociálne zariadenia), školský klub, školská jedáleň a kuchyňa, jazykové učebne, počítačové učebne, telocvične, zborovňa, priestory kancelárií, kotolňa, vrátnica a čiastočne opravená stará strecha.

V šk. roku 2008/2009 sa vďaka úspešne vypracovanému projektu začala rozsiahla rekonštrukcia budovy školy (výmena okien, zateplenie, nová fasáda, nová strecha a vchodové dvere), ktorá bola ukončená a kolaudovaná v auguste 2010. Už počas zimných mesiacov prišlo k energetickej úspore. Stavba bola zrealizovaná z fondov EÚ a príspevku obce. V školskom roku 2011/2012 prebehla rozsiahla rekonštrukcia kotolne. V lete 2012 bola v dôsledku veternej smršte výrazne poškodená nová strecha školy. Oprava prebiehala v čase plnej prevádzky školy od septembra až do novembra. V tomto období bola plne zrekonštruovaná chlapčenská šatňa pri telocvičniach. V dievčenskej šatni bola uskutočnená rekonštrukcia v lete 2015. V lete 2017 bol v škole nainštalovaný bezpečnostný kamerový systém

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme veľký dôraz na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, átria a chodieb. Budeme sa zameriavať na budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi, pedagógmi a pracovníkmi školy, predchádzať všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolericie, rasizmu a zaoberať sa problematikou migrácie.

9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

V škole vytvárame bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie, poučujeme žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v škole i vo voľnom čase. Pre žiakov je vypracovaný vnútorný poriadok školy, ktorým sa riadia v škole i mimo nej. Počas prestávok je zabezpečovaný pedagogický dozor. V rámci vyučovania venujeme pozornosť dopravnej výchove, zdravému životnému štýlu, prevencii proti drogám, ekologickej a environmentálnej výchove. Prihliadame na základné fyziologické potreby

žiakov, poskytujeme nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí, vedieme evidenciu školských úrazov.

Pre zamestnancov školy sú zabezpečené pravidelné školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru. Všetci zamestnanci v školskom roku 2012/2013 absolvovali školenie a preškolenie prvej pomoci so získaním certifikátu platného dva roky. Zabezpečujeme pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia i odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií.

I. Charakteristika ŠkVP

1. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele pre výchovu a vzdelávanie):

Výchovno – vzdelávaciu činnosť budeme prostredníctvom nových foriem a metód práce smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje schopnosť kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy, vedieť komunikovať a prezentovať svoju prácu na verejnosti.

Chceme pripraviť človeka:

- ✓ rozhladeného
- ✓ vytrvalého
- ✓ schopného:
  - ❖ kooperovať a pracovať v tíme
  - ❖ sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu
  - ❖ poznať svoje silné a slabé stránky

Chceme:

- ✓ zvýšiť IKT gramotnosť nielen u žiakov, ale i u pedagogických pracovníkov
- ✓ učiť žiakov dobre ovládať slovenský jazyk, venovať sa kultúre písomného a ústneho vyjadrovania
- ✓ zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov
- ✓ nadviazať a rozvíjať kontakty so žiakmi iných krajín prostredníctvom internetu, výletov, exkurzií, športových a kultúrnych podujatí
- ✓ podporovať ďalšie vzdelávanie učiteľov v oblasti cudzích jazykov
- ✓ formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie
- ✓ viesť žiakov k vnímaniu umenia, k porozumeniu jednotlivých druhov a vedieť sa nimi vyjadrovať
- ✓ vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka

- ✓ zabezpečiť podmienky vzdelávania pre žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní
- ✓ v spolupráci s rodičmi žiakov školy vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Naša škola patrí medzi väčšie základné školy v okrese Senica. Vzhľadom k tomu, že ju navštevujú žiaci z rozdielneho sociálneho prostredia, s rôznymi schopnosťami a záujmami a hlásia sa na stredné školy a odborné učilištia rôzneho typu, je zameranie našej školy všeobecné. Chceme sa venovať našim žiakom po stránke humanitnej, prírodovednej, telovýchovnej, ale i sociálnej, aby sme ich čo najlepšie pripravili na ďalší stupeň vzdelávania a pomohli im pri výbere povolania. Za prioritu považujeme aj spoluprácu s rodičmi. Chceme pripravovať spoločné aktivity rodičov a detí, spoločné stretnutia rodičov a pedagógov zamerané na problematiku porúch učenia a správania, poradňu pri voľbe povolania, športové, kultúrne podujatia atď.

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ neustály rozvoj školy v materiálo – technickej oblasti, zlepšujúcu sa kvalitu informačného systému, vytvorenú webovú stránku školy a internetovú žiacku knižku ✓ kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov ✓ využívanie nových metód a foriem vo vyučovaní ✓ kvalitné výchovné poradenstvo ✓ úspechy školy v predmetových olympiádach, vo vedomostných a umeleckých súťažiach nielen v rámci okresu, ale aj v krajskom, štátnom a medzinárodnom meradle ✓ kvalitná krúžková a záujmová činnosť ✓ využívanie školskej knižnice vo vyučovacom procese i na mimoškolskú činnosť ✓ integrovanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a dobrú spoluprácu s Pedagogicko-psychologickou poradňou a so Špeciálno-pedagogickou poradňou 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ čiastočne neodborné vyučovanie niektorých predmetov (HUV, INF, OBN,TEV a TSV) ✓ malé finančné ohodnotenie pedagógov a ostatných pracovníkov školy ✓ slabnuci záujem rodičov a širokej verejnosti o činnosť školy ✓ zhoršujúce sa správanie a prospech žiakov, bezohľadný vzťah k školskému majetku ✓ škola sa pravidelne borí s nedostatkom finančných prostriedkov na bežný chod školy ✓ zvýšená práce neschopnosť niektorých pedagógov, čo ohrozuje kvalitu výučby ✓ zhoršené podmienky využívania pozemku okolo školy, z dôvodu zvýšenia cestnej premávky k postaveného bytového domu pramo za školou ✓ znemožnenie využitia ihriska pri škole, z dôvodu jeho predaja OÚ

<ul style="list-style-type: none"> ✓ výnimočná geografická poloha – bezprostredná blízkosť s Rakúskom a Českou republikou, blízkosť CHKO Záhorie pri rieke Morave ✓ možnosť poriadania exkurzií, vychádzok a výletov do okolia školy ✓ spolupráca so zriaďovateľom, s rodičmi a so spoločenskými organizáciami 	<p>Mor. Sv. Ján na stavebné parcely</p>
---	---

3. *Profil absolventa*

Absolvent našej ZŠ by mal

- ✓ dosiahnuť základnú úroveň motivovanosti k celoživotnému vzdelávaniu
- ✓ svojím spoločenským vystupovaním reprezentovať školu a robiť jej dobré meno
- ✓ uplatňovať komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ostatnými ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
- ✓ na primeranej úrovni rozumieť hovorenému slovu, uplatniť sa v osobnej konverzácii v slovenskom aj v cudzom jazyku, porozumieť textom a tiež tvoriť texty
- ✓ vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie, byť si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z chýb
- ✓ chápať význam a podstatu zákonov a spoločenských noriem, byť si vedomý svojich práv a povinností v škole a mimo nej, rešpektovať práva ostatných ľudí
- ✓ zaujímať sa o dianie a objektívne hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, diskutovať a komunikovať o získaných poznatkoch v škole
- ✓ chápať základné ekologické a environmentálne súvislosti, rozvíjať fyzickú zdatnosť a byť schopný starať sa o fyzické i psychické zdravie
- ✓ dokázať spolupracovať v skupine, akceptovať pravidlá v tíme, prebrať zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce
- ✓ rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov, mať základy prírodovednej gramotnosti
- ✓ byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, byť schopný využívať IKT v praxi
- ✓ mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, vedieť oceniť kultúrne dedičstvo a historické tradície
- ✓ byť si vedomý svojich kvalít a prezentovať svoju prácu na verejnosti, navrhovať nové úlohy, nové riešenia, schopnosť plánovať a riadiť prácu

4. *Pedagogické stratégie*

Základné vzdelanie má žiakom pomôcť utvárať a postupne rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytnúť základ všeobecného vzdelania orientovaného na situácie zo života a na praktické jednanie. Kľúčové kompetencie predstavujú súbor vedomostí, spôsobilostí, schopností, postojov a hodnôt dôležitých pre osobný rozvoj a uplatnenie každého člena spoločnosti. V etape základného vzdelávania sú za kľúčové kompetencie považované: *kompetencie k učeniu, kompetencie k riešeniu problémov, kompetencie komunikatívne, kompetencie sociálne a personálne, kompetencie občianske a kompetencie pracovné*. Kompetencie nestoja vedľa seba izolovane, prelínajú sa a možno ich získať len ako výsledok celkového procesu vzdelávania. Preto k ich utváraniu musí smerovať celý vzdelávací obsah, aktivity a činnosti, ktoré v škole prebiehajú.

Kompetencie k učeniu:

- ✓ umožnia žiakom osvojiť si stratégiu učenia a motivujú ich pre celoživotné učenie
- ✓ počas vyučovania kladieme dôraz na čítanie s porozumením, na vyhľadávanie informácií, na prácu s textom, na triedenie informácií a rozlišovanie podstatného od nepodstatného
- ✓ snažíme sa viesť žiakov k sebahodnoteniu
- ✓ podporujeme samostatné práce a organizujeme akcie s využitím nápadov a tvorivosti žiakov
- ✓ snažíme sa viesť žiakov k využívaniu jazyka v reálnych životných situáciách
- ✓ podporujeme zapájanie žiakov do projektov, súťaží a olympiád
- ✓ zadávame im motivačné domáce práce (s možnosťou výberu)
- ✓ snažíme sa zaistiť vhodné podmienky pre učenie (klud, literatúra, internet)
- ✓ snažíme sa vytvárať také situácie, pri ktorých žiaci zažijú úspech
- ✓ vedieme žiakov k správneému výberu vhodných metód učenia
- ✓ učíme žiakov vyhľadávať, spracovávať, triediť a používať potrebné informácie v literatúre a na internete
- ✓ učíme žiakov plánovať a riadiť svoje učenie
- ✓ učíme žiakov prezentovať výsledky svojej práce
- ✓ učíme žiakov pracovať s portfóliom (sebahodnotenie, autonómne učenie, vnímať vlastný pokrok za určitú dobu)

Kompetencie k riešeniu problémov

- ✓ podnecujú žiakov k tvorivému mysleniu, logickému uvažovaniu a k riešeniu problémov
- ✓ naučiť žiakov pomenovať problém
- ✓ poznať príčiny problému
- ✓ nájsť viac ciest na riešenie problému
- ✓ vytváraním problémových úloh zo života a ich praktické riešenie
- ✓ uplatňovať intuíciu, fantáziu a kreativitu pri riešení problému
- ✓ využívať rôzne zdroje pri vyhľadávaní informácií pre riešenie problémov
- ✓ zapájať celý kolektív pri riešení problémov

- ✓ spracovávať projekty ako dlhodobú úlohu (plánovať riešenie problému, pracovať v tíme, pripraviť projekt, využiť médiá, obhajoba, prezentácia výsledkov svojej práce)
- ✓ riešiť problémy na modelových situáciách
- ✓ viesť žiakov k príprave rôznych aktivít pre mladších spolužiakov (imatrikulácia, Deň detí...)
- ✓ zapájať žiakov do súťaží

Kompetencie komunikatívne

- ✓ vedú žiakov k všestrannej a účinnej komunikácii
- ✓ učiť žiakov obhajovať svoj názor a vhodne argumentovať
- ✓ správne formulovať a vyjadriť myšlienku
- ✓ vypočuť názory druhých
- ✓ komunikovať aj pomocou moderných technológií
- ✓ viesť žiakov k vhodnej komunikácii so spolužiakmi, učiteľmi a ostatnými
- ✓ podpora priateľských vzťahov medzi triedami a inými školami (športové súťaže)
- ✓ spolupráca prvého stupňa a materskej školy, spolupráca prvého a druhého stupňa
- ✓ zoznámiť ich s pravidlami komunikácie
- ✓ nebáť sa komunikovať v cudzom jazyku a vedieť sa dohovoriť
- ✓ vedieť sa dohovoriť aj neverbálne

Kompetencie sociálne a personálne

- ✓ rozvíjajú u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať svoju prácu aj prácu druhých
- ✓ používať skupinovú prácu žiakov (skupinové a kooperatívne vyučovanie)
- ✓ striedať úlohy v skupine
- ✓ naučiť stanoviť pravidlá chovania a rešpektovať ich (chovanie k sebe navzájom, k dospelým)
- ✓ vzájomne si pomáhať
- ✓ učiť žiakov vyjadriť odmietavý postoj k všetkému, čo narušuje dobré vzťahy
- ✓ rozvíjať v deťoch zdravé sebavedomie
- ✓ viesť žiakov k zodpovednému chovaniu k starším a chorým
- ✓ viesť žiakov k tolerancii (rasové, náboženské rozdiely, handicapovaní a sociálne slabší ľudia)

Kompetencie občianske

- ✓ pripravujú žiakov ako slobodné a zodpovedné osobnosti
- ✓ stanoviť pravidlá správania sa v triednom kolektíve
- ✓ rešpektovať individuálne záujmy
- ✓ učiť žiakov orientovať sa v spoločenskom dianí
- ✓ viesť žiakov k zodpovednosti a samostatnosti
- ✓ zoznámiť ich s prácou zastupiteľských orgánov (návšteva obecného úradu, úradu práce)

- ✓ vedieť triediť odpad
- ✓ ekologický prístup k životnému prostrediu
- ✓ posilňovať vzájomnú dôveru
- ✓ viesť žiakov k tolerancii, k rôznym kultúram, národom a rasám
- ✓ pociťovať zodpovednosť za seba i za skupinu
- ✓ zodpovedne plniť zadané úlohy
- ✓ uplatňovať etické normy v každodennom živote

Kompetencie pracovné

- ✓ pomáhajú žiakom poznávať a rozvíjať svoje schopnosti a reálne možnosti a uplatňovať získané vedomosti a schopnosti pri profesionálnej orientácii
- ✓ viesť žiakov k samostatnosti (plánovaniu a organizácii práce, príprava pomôcok, dokončenie práce, upratanie pracovného miesta)
- ✓ výchova k bezpečnosti, hygiene, zručnosti
- ✓ klásť dôraz na deľbu práce v kolektíve
- ✓ viesť žiakov k objektívnemu sebehodnoteniu pri profesijnej orientácii
- ✓ využitie praktických exkurzií
- ✓ prezentácia projektov
- ✓ pracovať na počítači
- ✓ využitie názorných ukážok, tvorba pomôcok
- ✓ vhodná motivácia k práci
- ✓ formovať správne pracovné návyky

Počas celého školského roka sa budú prelínať **projektové vyučovanie, skupinová práca, kooperatívne vyučovanie, využívanie IKT na vyučovacích hodinách**. Na I. stupni v 1. ročníku budú 1-x týždenne prebiehať **daltonské bloky**.

Daltonské bloky v ŠkVP:

Daltonský model vyučovania dáva žiakom možnosť pracovať samostatne, pri práci plniť úlohy v stanovenom čase, čo ich vedie k samostatnosti a zodpovednosti a podporuje rozvoj kľúčových kompetencií. Sami rozhodujú o potrebnom čase, ktorý potrebujú pre riešenie jednotlivých úloh a činností. Môžu si slobodne voľiť pracovné miesto a pracovné tempo. Učiteľ má možnosť vytvoriť v triede atmosféru, ktorá poskytuje priestor pre iniciatívu a nápady a v žiakoch vyvoláva pocit slobody a radosť z tvorivej práce. Cieľom je viesť deti k **zodpovednosti, samostatnosti a vzájomnej spolupráci**. Daltonský plán je aktuálny, ale nie je uzatvoreným systémom, pretože jeho koncepcia je ovplyvňovaná aktuálnymi spoločenskými zmenami.

Daltonský model vyučovania vychádza:

- z **individualizovaného vyučovania**, ktoré rešpektuje osobnosť žiaka a potvrdzuje, že všetci žiaci rovnakého veku sa neučia rovnako, ale dôležité sú podmienky, v ktorých sa

učia, a možnosť pracovať vlastným tempom, získať priebežne spätnú väzbu o svojej práci a individuálnu pomoc pri problémoch

- z **otvoreného vyučovania**, ktoré znamená netradičné usporiadanie triedy, zmenu atmosféry triedy, pracovné kútiky pre samostatnú prácu, netradičnú organizáciu práce, slobodne volenú prácu, denné a týždenné plány a projekty
- z **skupinovej práce**, ktorá umožňuje žiakom prehlbovať svoje vedomosti na jednotlivých predmetoch. Jej súčasťou sú aj rôzne zábavné úlohy, rozširujúce cvičenia, práca s informáciami, na riešenie ktorých je potrebná spolupráca detí v skupinách a ich vzájomný rešpekt

Daltonské dielne - žiaci si sami zvolia úlohy, miesto pre prácu, pomôcky a s kým budú spolupracovať, čo pozitívne pôsobí na utváranie osobnosti žiaka.

Projektové vyučovanie:

Výchovno-vzdelávací projekt je integrované vyučovanie, ktoré stavia pred žiakov jeden alebo viac konkrétnych úloh z bežného života. K splneniu tejto úlohy potrebujú vyhľadať veľa nových informácií, **spolupracovať v tíme**, vedieť organizovať svoju prácu v čase a priestore, zvoliť iné riešenie v prípade chýb a formulovať svoj vlastný názor. Žiaci môžu pracovať na projektoch individuálne, v dvojiciach, trojiciach alebo v skupinách. V kooperatívnom vyučovaní žiaci prezentujú vzájomnú pomoc, toleranciu, formulujú vlastné myšlienky, chápu myšlienky druhých, reagujú na požiadavky druhých, hodnotia. Učiteľ vystupuje v roli koordinátora. Brainstorming prebieha v stanovenom čase a skupina hľadá rôzne riešenia problému a analyzuje prácu. Okrem osnov predpísaného učiva majú žiaci možnosť poznať viac aj samých seba, svoje schopnosti a možnosti. Ich práca v škole nie je samoučelná, pretože výsledky projektov majú konkrétnu užitočnú podobu, čo vyvoláva u žiaka pocit zodpovednosti a pomáha k rozvoju kľúčových kompetencií. Škola sa stáva súčasťou reálneho života, ponúka žiakom zážitok nových situácií a životných rolí a rozvíja manuálne zručnosti žiakov a ich sociálne a komunikačné schopnosti.

Projekty zvyšujú efektivitu vyučovacieho procesu, motivujú žiakov a podporujú spoluprácu všetkých pedagógov a žiakov.

Organizácia a typy projektov:

Projekty vytvárajú rámec obsahu vyučovania triedy, ročníka i celej školy. Formy projektov sú triedne, ročníkové (krátkodobé, dlhodobé) a celoškolské (tiež krátkodobé i dlhodobé).

Organizačné fázy projektu:

- spoločná príprava tímu pedagógov príslušného ročníka, prejednanie tém, úloh a spôsobov organizácie práce
- zoznámenie žiakov s plánovanými úlohami a spôsobom práce, rozdelenie žiakov do skupín, príprava pomôcok

- samotná práca na projekte
- hodnotenie, sebahodnotenie a prezentácia výsledkov projektov, umiestenie prác v priestoroch školy alebo triedy, prípadne na webových stránkach, využitie na hodinách...

V oblasti rozumovej výchovy budeme rozvíjať u žiakov aktivitu, samostatnosť, tvorivé myslenie a sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme rozvíjať u žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami a u žiakov zo sociálne málo podnetného prostredia a budeme u nich podporovať a rozvíjať ich individuálne schopnosti.

Výchovný poradca bude poskytovať pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a pedagógom.

V oblasti environmentálnej výchovy budeme naďalej pokračovať v triedení odpadov na škole ako aj v iných aktivitách, ktoré sú veľmi bohaté.

Bohatou krúžkovou činnosťou a rôznymi mimoškolskými aktivitami sa budeme snažiť predchádzať rôznym drogovým závislostiam u našich žiakov, a to hlavne voči fajčeniu a alkoholu.

Počas vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu budú vyučujúci používať nasledovné pedagogické stratégie:

- ✓ podporovať výučbu pomocou didaktickej techniky
- ✓ využívať IKT vo vyučovacom procese
- ✓ preferovať zážitkové učenie a výučbu pomocou názoru, hry, súťaží...
- ✓ zadávať samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce
- ✓ prezentácie a zabezpečovať obhajobu výstupov
- ✓ organizovať exkurzie, športové a kultúrne podujatia, rôzne výchovné aktivity súvisiace priamo s výučbou, s výchovou a so vzdelávaním
- ✓ orientovať sa na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slaboprosievajúcich a integrovaných, pre zvýšenie ich vnútornej motivácie
- ✓ rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, aktivitu, podporovať ich sebavedomie
- ✓ učiť ich sebahodnoteniu, sebadisciplíne
- ✓ všímať si talenty a rozvíjať ich do maximálnej možnej miery
- ✓ preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva
- ✓ klásť dôraz na samostatnosť a zodpovednosť za učenie

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

V našej škole máme niekoľko žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Sú v starostlivosti Špeciálno-pedagogickej poradne a Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

Žiaci s poruchami učenia a pozornosti sú začlenení v bežných triedach. Je im venovaná špeciálna starostlivosť, učia sa podľa individuálnych plánov a sú hodnotení a klasifikovaní podľa Čl.1 bod 8 metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl. Individuálne plány vypracúvajú učitelia, ktorí deti vyučujú, na návrh špeciálno – pedagogickej poradne a v spolupráci so zákonným zástupcom dieťaťa. Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi potrebami a pri ich hodnotení rešpektujeme obmedzenia, ktoré sú podmienené postihnutím dieťaťa.

6. Začlenenie prierezových tém

- ✓ Tvorba projektov a prezentačné zručnosti (TBZ)
- ✓ Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra (RLK)
- ✓ Ochrana života a zdravia (OZO)
- ✓ Multikultúrna výchova (MUV)
- ✓ Mediálna výchova (MEV)
- ✓ Osobnostný a sociálny rozvoja (OSR)
- ✓ Environmentálna výchova (ENV)
- ✓ Dopravná výchova (DOV)
- ✓ Finančná gramotnosť (FIG)

Prierezové témy tvoria neoddeliteľnú súčasť výučby. Jednotlivé predmety sú začlenené do výučby priamo do tém jednotlivých vyučovacích predmetov.

I. Vnútorňú systém kontroly a hodnotenia

Proces hodnotenia schopností žiaka, ako aj hodnotenia práce pedagogického zamestnanca, je veľmi náročný. Pôsobí na sebavedomie, ovplyvňuje vzťahy, motiváciu, určuje perspektívy žiaka. Hodnotenie môže formovať postoje, rozvíjať schopnosť sebakontroly.

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu formou rozhovoru, žiackej knižky, internetovej žiackej knižky a osobných stretnutí o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústreďujeme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. Dbáme na to, aby

sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie žiakov robíme na základe daných kritérií, prostredníctvom ktorých sledujeme vývoj žiaka.

Povinnosťou učiteľov je zjednocovať u žiakov klasifikačné a hodnotiace ukazovatele.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa berie do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Pri hodnotení odlišujeme spôsobilosti od hodnotenia správania.

Stupeň získaného vzdelania v ZŠ:

ISCED 1 – primárne vzdelanie – 1.stupeň - 4. ročník

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelanie – 2.stupeň – 8.- 9. ročník

Spôsob, podmienky ukončenie výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o vzdelaní:

Primárne vzdelanie (ISCED 1) získa žiak úspešným absolvovaním 4. ročníka ZŠ. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou.

Nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2) získa žiak úspešným absolvovaním 9. ročníka ZŠ. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou.

2. Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov prebieha nasledovnými formami:

- ✓ pozorovanie (hospitácie)
- ✓ rozhovor (analýza hospitácií)
- ✓ sledovanie pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- ✓ výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, úspešnosť Testovania a prijatia žiakov na vyšší stupeň školy, didaktické testy atď.)
- ✓ vzájomné hodnotenia učiteľov (vzájomné hospitácie a otvorené hodiny)
- ✓ hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, účasti na projektoch, mimoškolskej činnosti atď.
- ✓ hodnotenie učiteľov žiakmi a rodičmi

3. Hodnotenie školy

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na ciele, ktoré si škola stanovila v koncepčnom zámere školy a školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti. Ďalej na oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých slabšie, vrátane návrhov a opatrení na zlepšenie.

Monitorujeme :

- ✓ Podmienky na vzdelanie
- ✓ Spokojnosť s učiteľmi a s vedením školy

- ✓ Prostredie – klímu školy
- ✓ Pribeh vzdelávania – vyučovací proces – metódy a formy vyučovania
- ✓ Úroveň práce so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- ✓ Výsledky vzdelávania
- ✓ Riadenie školy
- ✓ Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre školu je:

- ✓ Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov a zamestnancov školy
- ✓ Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie stavu:

- ✓ Rozhovory s rodičmi na plenárnych a triednych aktívoch
- ✓ Rozhovory so žiakmi na triednických hodinách
- ✓ Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- ✓ Analýza výchovno-vyučovacích výsledkov
- ✓ Dotazníky pre žiakov a rodičov
- ✓ SWOT analýza

II. Prierezové témy

1. Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

Charakteristika prierezovej témy:

Prierezová téma predmetu Tvorba projektu a prezentačné zručnosti rozvíja a zdokonaľuje zručnosti žiakov tak, aby vedeli komunikovať, aby vedeli svoje tvrdenia zdôvodniť, vytvoriť relevantné argumenty a aj ich použiť. Žiaka má naučiť kriticky myslieť, aby vedel informácie získané v akomkoľvek predmete vyselektovať, použiť ich a v konečnom dôsledku pracovať s nimi samostatne. Žiak sa má naučiť riešiť problémy a nielen prijímať hotové riešenia. Má spoznať svoje schopnosti pri aplikácii získaných informácií na konkrétne riešenia danej problematiky, prezentovať sa prostredníctvom vlastnej práce, projektu a vedieť pracovať v skupine. Žiak sa má počas vypracovania projektu naučiť samostatne si zorganizovať svoju prácu i svoj prípadný tím, dodržiavať zvolený harmonogram práce, vyhľadávať zdroje informácií, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vyselektovať a aplikovať pri hľadaní riešenia a nakoniec prezentovať seba i svoj tím prostredníctvom

dosiahnutých výsledkov. Tento predmet má žiaka priviesť k problémovému, hypotetickému mysleniu, aby nebol len pasívnym príjemcom informácií, ale aby ich podrobil kritike a naučil sa vyhľadávať problémy, ktoré treba riešiť, lebo len tak môže rásť, smerovať k pokroku. Prierezové témy rozvíjajú kompetencie žiaka pri písomnom i verbálnom prezentovaní svojej práce, pričom ho nútia používať informačné a komunikačné technológie.

Ciele prierezovej témy:

Žiak má vedieť:

- ✓ Prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT
- ✓ Nadviazať kontakt a vhodne zareagovať v rôznych kontextových situáciách
- ✓ Zostaviť základné textové pramene svojej agendy, poznať ich funkciu, formálnu úpravu a aplikovať ju
- ✓ Vytvoriť základné textové pramene osobnej agendy v elektronickej podobe
- ✓ Pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT
- ✓ Identifikovať, pomenovať a popísať problém, podstatu javu
- ✓ Navrhnuť postup riešenia problému a zrealizovať ho
- ✓ Získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich
- ✓ Na základe poznatkov a získaných informácií vytvoriť jednoduché uzávery
- ✓ Na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu
- ✓ Kultivovane prezentovať svoje výsledky, produkty, názory
- ✓ Prijatť kompromis alebo stanovisko inej strany
- ✓ Podstatu argumentu, jeho funkciu a použiť ho na obhájenie vlastného postoja jednoducho argumentovať
- ✓ Využívať rôzne typy prezentácií
- ✓ Vybrať si a použiť vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojej práce
- ✓ Plánovať, organizovať, riadiť a viesť svoju prácu, tím i seba samého

Obsah:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Tvorba projektu</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakteristika projektového vyučovania ✓ osobná agenda ✓ školský projekt ako vyučovacia metóda ✓ pedagogické aspekty projektového vyučovania 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, ✓ poznať ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať
<i>Prezentačné zručnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ projektové vyučovanie s využitím IKT ✓ práca s textom – kopírovanie, presúvanie, zmazanie ✓ využívanie grafiky, diagramov, grafov, obrázkov, animácií ✓ riadenie prezentácie projektu a jej obhajoba 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť projekt, ✓ spolupracovať v skupine, ✓ použiť vhodnú grafickú úpravu, ✓ obhájiť a prezentovať vlastný projekt, ✓ použiť vhodnú argumentáciu na obhájenie vlastného postoja a dokáže vytvoriť projekt

IKT a služby internetu	<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakteristika IKT a služby internetu ✓ rôzne spôsoby vyhľadávania informácií (index, katalóg) ✓ využívanie služby webu na získavanie informácií ✓ programy zamerané na prezentáciu projektov 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť webovú prezentáciu s využitím služieb internetu, ✓ dokáže efektívne využívať služby webu na získavanie informácií, ✓ ovláda rôzne spôsoby vyhľadávania, ✓ pozná princípy internetu a vie ich demonštrovať
Argumentácia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakteristika argumentu, jeho štruktúra, funkcia a význam ✓ rôzne druhy argumentov a ich tvorba ✓ chyby argumentácie debata a diskusia ako vyučovacia metóda ✓ prezentácia vlastných názorov prostredníctvom debaty a diskusie 	<p>Žiak dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť argument a použiť ho na obhájenie svojho názoru, riešenia, výsledku, ✓ dokáže odhaliť chyby ✓ v argumentácii, diskutovať a debatovať o svojich tvrdeniach, vysvetliť ich a dokázať

2. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Charakteristika prierezovej témy:

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky. Je významným prostriedkom zámerného spoznávania regiónu s cieľom vytvárania si pozitívneho vzťahu k jeho prírodným a kultúrnym hodnotám. Poznanie miestneho regiónu napomáha rozvíjať celkovú osobnosť žiaka, formuje a ovplyvňuje jeho hodnoty, vedie ho k citlivému vzťahu k prírodným zložkám krajiny, obci, k pocitu zodpovednosti za stav prostredia, v ktorom žije.

Ciele prierezovej témy:

- ✓ poznať miestny región – mesto, obec, v ktorom žiak žije
- ✓ poznať vlastnú identitu – odkiaľ pochádzam
- ✓ všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny
- ✓ poznať základnú fyzicko- geografickú a socioekonomickú charakteristiku regiónu
- ✓ poznať históriu a súčasnosť regiónu
- ✓ oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť
- ✓ zachovať hodnoty kultúry a zvykov regiónu
- ✓ vytvoriť vzťah a väzby na vlastný región
- ✓ poznať možnosti rozvoja regiónu v cestovnom ruchu

Kompetencie:

- ✓ vedieť prezentovať prednosti miestneho regiónu
- ✓ vyzdvihnúť jedinečnosti regiónu a vytvoriť si pozitívny vzťah k miestu, kde žijem, k histórii, tradíciám

- ✓ cez utvorenie si vzťahu k vlastnému regiónu pochopiť tradície a kultúry ostatných národov a etník

Obsah:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Môj rodný kraj:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ moja rodina ✓ škola, okolie školy ✓ obec, mesto, v ktorom žijem (poloha, história a súčasnosť) ✓ rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta ✓ tradičné regionálne zvyky, obyčaje ✓ kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta ✓ regionálne múzea, prírodovedné múzea, galérie, skanzeny ✓ významné osobnosti regiónu ✓ prírodné krásy regiónu ✓ náučné chodníky v regióne ✓ chránené rastliny a živočíchy na území regiónu ✓ minerály, skameneliny, jaskyne na území regiónu ✓ tradičné produkty a zamestnania v regióne ✓ umelecké produkty, tradičné ľudovumelecké remeslá regiónu ✓ miestne a regionálne jazyky 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedieť vymenovať členov rodiny a ich vzájomné vzťahy ✓ vedieť sa orientovať v priestoroch školy, poznať okolie školy ✓ vedieť základné údaje o obci a vedieť ich prezentovať ✓ poznať príbehy spojené s históriou obce ✓ poznať tradičné regionálne zvyky a obyčaje ✓ vedieť kde sa nachádzajú významné pamiatky obce ✓ poznať významných rodákov obce ✓ poznať prírodné krásy, náučné chodníky a chránené rastliny a živočíchy vo svojom regióne ✓ vedieť čím sa profiluje daný región, poznať tradičné remeslá a umelecké produkty ✓ poznať miestnu jazykovú kultúru
<i>Objavujeme Slovensko</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií ✓ spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku ✓ výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska (hrady, zámky, architektúra) ✓ flóra a fauna na Slovensku ✓ chránené územia na Slovensku ✓ ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudovumelecké remeslá z regiónov Slovenska ✓ geografické zvláštnosti Slovenska, geografické a prírodné monumenty, jaskyne a i. ✓ významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať najtypickejšie prejavy kultúr iných regiónov Slovenska ✓ poznať základné znaky ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku ✓ poznať niektoré historické a kultúrne pamätihodnosti Slovenska ✓ vedieť kde sa nachádzajú chránené krajinné oblasti ✓ poznať chránené živočíchy a rastliny ✓ poznať tradičné ľudové piesne, tance a zvyky Slovenska ✓ poznať významných výtvarných a dramatických umelcov ✓ poznať geografické zvláštnosti Slovenska ✓ poznať významné osobnosti z oblasti kultúry a histórie Slovenska
<i>Tradičná ľudová kultúra Tradičná hmotná</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ľudové stavitelstvo ✓ domáce a tradičné remeselné výrobky 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať tradičné ľudové stavitelstvo charakteristické pre jednotlivé regióny

<p><i>kultúra:</i></p> <p>Tradičná nehmotná kultúra:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ tradičné remeslá (ich história) ✓ produkcia potravín a strava ✓ odev (kroje na dedine) ✓ výtvarné umenie a i. ✓ ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia) ✓ interpretačné umenie (ľudové hudba, piesne, tance, hry) ✓ spoločenské praktiky, zvyky rituály a slávnostné udalosti ✓ tradície spojené s náboženskými sviatkami (napr. vianočné, veľkonočné a i.) ✓ zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom ✓ folklórne tradície (prejavy tradičnej ľudovej kultúry: ústne, herné, dramatické, spevné, tanečné a hudobné) 	<p>Slovenska</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať typické remeslá pre jednotlivé oblasti Slovenska ✓ produkcia potravín v minulosti a súčasnosti ✓ poznať typické odievanie v minulosti a dnes ✓ vedieť rozlíšiť nárečia od spisovnej slovenčiny ✓ poznať ľudovú slovesnosť, piesne, tance a hry ✓ poznať niektoré folklórne festivaly a charakteristické folklórne oblasti
---	---	--

Tradičnú ľudovú kultúru vnímame ako formy kultúrneho prejavu podporujúcu zachovanie kultúrnej identity. Kultúrnu identitu chápeme ako súhrn postojov, návykov, tradícií, hodnôt, interpretácií a sebainterpretácií, spôsobov myslenia, cítenia a konania (vzorcov správania), ktoré charakterizujú organizovanú skupinu ľudí, jej kolektívnym, spoločným výtvorom.

Je to súhrn hmotných a nehmotných produktov ľudskej činnosti, vytvorených v tradičných spoločnostiach. Prenášala sa z generácie na generáciu ústnym podaním, napodobňovaním a v podstatne menšej miere písomnou formou.

Tradičná ľudová kultúra ako ucelený a živý systém zanikala postupne s modernizáciou spoločnosti, jej javy sa stali **zdrojom kultúrnej a spoločenskej identity, zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti**, nástrojom tolerancie, občianskej súdržnosti a porozumenia medzi národmi. Je súčasťou materiálneho a duchovného bohatstva Slovenskej republiky. Uchováva sa ako prejav lokálneho, regionálneho alebo kultúrneho dedičstva Slovenska.

3. Ochrana života a zdravia

Charakteristika prierezovej témy:

Prierezová téma Ochrana života a zdravia sa realizuje prostredníctvom predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení a kurzu. Ochrana života a zdravia integruje spôsobilosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Ciele prierezovej témy:

- ✓ integrovať postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie
- ✓ pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza - nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode
- ✓ pripraviť žiakov na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami
- ✓ pripraviť žiakov zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu
- ✓ formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí
- ✓ osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
- ✓ rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítania
- ✓ formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách

Rozvíjajúce ciele prierezovej témy

- ✓ formovať vzťah žiakov k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života ľudí
- ✓ poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky - osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
- ✓ rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítania
- ✓ formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií

Kompetencie:

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medziľudské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali

ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí. Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OZO) a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej v dospelosti v rôznych zamestnaniach.

Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť včas varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami, evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Obsah:

Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Riešenie mimoriadnych udalostí: Civilná ochrana</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opatrenia školy v prípade mimoriadnych situácií ✓ varovné signály CO ✓ požiarne ochrana ✓ ochrana pred účinkami zbraní ✓ hromadného ničenia ✓ evakuácia ✓ ochranná maska 	<p>Žiak je schopný:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť jednotlivé varovné signály CO ✓ správne reagovať v prípade evakuácie školy ✓ dodržiavať základné preventívne požiarne opatrenia ✓ používať prostriedky individuálnej ochrany ✓ formovať si vlastenecké podvedomie
<i>Zdravotná príprava</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prvá pomoc ✓ bezvedomie, porucha zastavenia ✓ dýchania a srdcovej činnosti ✓ krvácanie a šok ✓ poruchy pohybovej sústavy ✓ ochrana pred nákazlivými chorobami a otravami ✓ transport ranených 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ osvojiť si základné zásady prvej pomoci ✓ poskytnúť prvú pomoc pri stavoch bezprostredne ohrozujúcich život ✓ určiť poradie naliehavosti ošetrenia a vykonať protišokové opatrenia ✓ informovať rýchlu zdravotnú službu
<i>Pobyt a pohyb v prírode</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ orientácia v teréne ✓ topografické značky ✓ určenie azimutu a vlastného 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ orientovať sa podľa prírodných javov, mapy a buzoly ✓ porozumieť svojmu fyzickému

	stanovišťa ✓ úprava životného prostredia	potenciálu a nepreceňovať sily ✓ upraviť okolie školy
<i>Dopravná príprava</i>	✓ dopravné značky a dopravné zariadenia ✓ účastníci cestnej premávky	✓ rozpoznávať dopravné značky ✓ konať ako účastník cestnej premávky ✓ poznať kritériá na udelenie oprávnenia

Ochrana zdravia a človeka – sa realizuje formou účelového cvičenia. Jeho cieľom je príprava žiakov na civilnú ochranu. Príprava sa uskutočňuje v rámci teoretického vyučovania, didaktických hier a účelového cvičenia.

Veľkú pozornosť venujeme predchádzaniu a prevencii šikanovania, xenofóbie a rasizmu formou aktivít v spolupráci so školským koordinátorom prevencie. Dbáme na dodržiavanie ľudských – detských práv.

Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania a agresivity. V rámci účinnej prevencie šikanovania je pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie dôležité najmä:

- ✓ vytvoriť pozitívnu klímu v škole
- ✓ navodiť úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy, rodičmi a jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôveryhodnosti takýchto oznámení)
- ✓ vo vnútornom poriadku školy jasne stanoviť pravidlá správania, vrátane sankcií za ich porušenie, viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania
- ✓ zaistiť v súlade s pracovným poriadkom zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov
- ✓ oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, zúčastňovať sa seminárov s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou
- ✓ informovať pedagogických zamestnancov, žiakov i rodičov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní
- ✓ zabezpečiť vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania najmä triednych učiteľov, koordinátorov prevencie výchovných poradcov
- ✓ spolupracovať s odborníkmi z príslušného centra výchovnej a psychologickéj prevencie
- ✓ zaangažovať do riešenia a do prevencie šikanovania aj rodičovskú radu

4. Multikultúrna výchova

Charakteristika prierezovej témy:

Multikultúrna výchova je systém výchovných cieľov a postupov, ktoré podporujú pokojné spolunažívanie príslušníkov odlišných kultúr. Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska sa v súčasnosti prehlbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehlboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Ciele prierezovej témy:

- ✓ osvojiť si znalosti o rôznych **etnických a kultúrnych skupinách** žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti
- ✓ zručnosti orientovania sa v pluralitnej spoločnosti a **využívať interkultúrne kontakty** k vzájomnému obohateniu seba i druhých
- ✓ **komunikovať a žiť** v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, uplatňovať svoje práva a **rešpektovať práva** druhých, **chápať a tolerovať** odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých
- ✓ **prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami**, uvedomovať si, že všetky etnické skupiny a kultúry sú rovnocenné a žiadna nie je nadradená inej
- ✓ rozvíjať schopnosť **spoznávať a tolerovať odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských**, sociálnych skupín a spolupracovať s príslušníkmi odlišných sociokult.skupín
- ✓ rozvíjať schopnosti **rozpoznať prejavy rasovej neznášanlivosti** a napomáhať prevencii vzniku xenofóbie
- ✓ **uvedomovať si možné dopady svojich verbálnych i neverbálnych prejavov a pripravenosť niesť zodpovednosť za svoje správanie**
- ✓ osvojovať si znalosť niektorých základných pojmov **multikultúrnej terminológie**: kultúra, etnikum, identita, diskriminácia, xenofóbia, rasizmus, národnosť, netolerancia...
- ✓ prostredníctvom informácií vytvárať postoje a rešpekt k odlišným sociokultúrnym skupinám, reflektovať zázemie príslušníkov ostatných sociokultúrnych skupín a uznávať ich
- ✓ **uvedomovať si vlastnú identitu**, byť sám sebou, reflektovať vlastné sociokultúrne zázemie
- ✓ **stimulovať, ovplyvňovať a korigovať svoje správanie a svoj hodnotový systém**, učiť sa vnímať odlišnosti ako príležitosti k obohateniu, nie ako zdroj konfliktu
- ✓ uvedomovať si nezlučiteľnosť rasovej /náboženskej alebo inej/ intolerancie s princípmi života v demokratickej spoločnosti
- ✓ angažovať sa pri potieraní prejavov intolerancie, xenofóbie, diskriminácie, rasizmu

- ✓ vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne spolupodieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k minoritným skupinám

Kompetencie:

Kľúčové kompetencie:

- ✓ schopnosť vnímať odlišnosť v kultúrach
- ✓ schopnosť rešpektovať a motivovať sa pre rešpektovanie kultúrnych odlišností
- ✓ tolerantné postoje voči kultúrnym odlišnostiam
- ✓ schopnosť efektívnej komunikácie s príslušníkmi odlišných kultúr a základné zručnosti pre takúto komunikáciu
- ✓ poznať kľúčové rozdiely medzi vlastnou kultúrou a susednými kultúrami
- ✓ poznať špecifiká vlastnej kultúry a schopnosť adekvátne ju porovnávať s odlišnými kultúrami

Prejavy interkultúrnych kompetencií:

- ✓ človek je interkultúrne kompetentný vtedy, **ak pomenúva a prijíma ako fakt odlišné spôsoby vnímania sveta**, myslenia, zvykov a správania príslušníka odlišnej kultúry, ak analyzuje a interpretuje odlišnosti a podobnosti medzi kultúrami, ak je schopný komunikovať s príslušníkom inej kultúry
- ✓ **taký človek neodmieta druhého človeka len preto, lebo sa inak oblieka, inak rozpráva, má iné názory a postoje**, ale snaží sa ho najprv pochopiť ako ľudskú bytosť
- ✓ **uvedomuje si, že odlišnosť človeka vyplýva z odlišných životných skúseností**, že taký človek môže pochádzať z inej kultúry, v ktorej získaval od detstva celkom odlišné návyky, názory a postoje
- ✓ vychádza z predpokladu **rovnosti všetkých ľudí a individuálnej hodnoty každého človeka**

Obsah:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Ľudské vzťahy</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ predsudky ✓ stereotypy ✓ intolerancia 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ je schopný tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých ✓ dokáže si uvedomovať dopady verbálnych i neverbálnych prejavov ✓ je schopný niesť zodpovednosť za svoje správanie a konanie
<i>Dominantná kultúra a subkultúry</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Slováci ✓ národnostné menšiny ✓ kresťania, ostatné konfesie ✓ heterosexuáli, sexuálne menšiny, ... 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ je schopný rozpoznať kultúrne osobitosti rôznych minorít ✓ dokáže komunikovať v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín

		✓ je schopný uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých
<i>Etnicita</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ etnické skupiny ✓ tolerancia a intolerancia ✓ diskriminácia 	✓ osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti
<i>Sociálny zmier a solidarita</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ konflikty 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ osvojiť si postoj nekonfliktnosti v multikultúrnej spoločnosti ✓ osvojiť si zručnosti aktívneho podieľania sa na pretváraní spoločnosti ✓ zohľadňovať potreby minoritných skupín

5. Mediálna výchova

Charakteristika prierezovej témy:

Médiá a masmédiá sa v čoraz väčšej miere stávajú silným socializačným a výchovno-vzdelávacím prostriedkom. Svojimi produktmi ovplyvňujú správanie sa jedinca a spoločnosti, utváranie životného štýlu a kvalitu života vôbec.

Mediálnu výchovu možno definovať ako praktické vyučovanie zacielené na budovanie mediálnej kompetencie, chápanej ako kritický a rozlišujúci postoj voči médiám s cieľom vychovať emancipovaných občanov, schopných vytvoriť si svoj vlastný názor na základe prijatých informácií.

Deti často nedokážu adekvátne s médiami a ich produktmi zaobchádzať, filtrovať a selektovať z nich to pozitívne, chrániť sa pred ich negatívnymi vplyvmi, čo sa stáva úlohou mediálnej výchovy.

Ciele prierezovej témy:

Cieľom mediálnej výchovy na 1. stupni základných škôl je, aby žiaci lepšie porozumeli pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientovali, dokázali posudzovať mediálne šírené posolstvá. V médiách by mali objavovať iba to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný rast, a taktiež by sa mali naučiť posúdiť negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a dokázať ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Cieľom mediálnej výchovy na 2. stupni základných škôl je u žiakov rozvinúť schopnosť kompetentného a zodpovedného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, komunikačnými technológiami a ich produktmi. Žiaci by mali byť schopní zmysluplne a selektívne využívať médiá, poznať pravidlá ich fungovania a na základe prijímaných informácií formovať si svoj vlastný názor. V médiách by mali objavovať to hodnotné a pozitívne a naučiť sa eliminovať negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získanie a rozvoj mediálnej gramotnosti a osvojenie mediálnych kompetencií - t. z. schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

Kompetencie:

Mediálne kompetencie zasahujú všetky tri úrovne rozvoja osobnosti človeka, preto ciele mediálnej výchovy môžeme rozdeliť na:

kognitívne:

viest' žiakov:

- k základnej orientácii v druhoch médií, k poznaniu ich rozdielov a funkcií,
- k poznaniu ich vplyvu na detského príjemcu (poslucháča, diváka, čitateľa...),
- k pochopeniu mediálne spracovanej a znázorňovanej reality, používaných mediálnych výrazových prostriedkov a spôsobov usporiadania mediálnych produktov,
- k pochopeniu pozitívneho ale aj negatívneho vplyvu médií a ich produktov (manipulácia, neprimerané násilie a i.), s ktorými každodenne prichádza do kontaktu

psychomotorické:

viest' žiakov :

- k aktívnemu využívaniu médií v procese komunikácie,
- k produkcii vlastných mediálnych príspevkov využívajúc svoj kreatívny potenciál,
- k zručnosti obsluhovať technické zariadenia a nové technológie médií,
- ku schopnosti kooperovať s inými mediálnymi tvorcami v procese komunikácie

afektívne (ide o rozvoj schopností a postojov žiakov) :

viest' žiakov :

- k zaujatiu kladného postoja k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum,
- k odmietaniu mediálnych obsahov, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu (predovšetkým nerešpektujú právo človeka na ochranu jeho intimity, propagujú násilie ako normálnu a akceptovateľnú formu riešenia medziľudských a spoločenských konfliktov),
- k eliminácii negatívnych mediálnych vplyvov na svoju osobnosť zodpovedným prístupom k nim,
- k uvedomeniu si hodnôt vlastného života a zodpovednosti za jeho naplnenie.

Obsah:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Média v súčasnom svete</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ základné druhy médií a masmédií ✓ elektronické médiá 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť rôzne významy pojmu

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ digitálne ✓ médiá, “multimédiá“ ✓ prostriedky výchovy a vzdelávania ✓ interpersonálna komunikácia ✓ tvorcovia a distribútori zábavy ✓ spôsoby trávenia voľného času ✓ verejno-právne a súkromné médiá 	<p>médium,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať rôzne druhy médií, ✓ identifikovať základné druhy médií, s ktorými prichádza do každodenného kontaktu ✓ rozlíšiť, porovnať a vysvetliť jednotlivé funkcie médií ✓ uvedomovať si, akú úlohu plní zvuk a hudba v médiách ✓ rozpoznať druhy a typy periodickej tlače ✓ pochopiť význam a možnosti využitia digitálnych médií (internet, mobil...)
<p><i>Druhy, typy mediálnych produktov</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ programové typy a žánre v televízii ✓ televízne seriály ✓ reality šou, soap-opery, telenovely ✓ film, filmové žánre: hraný a dokumentárny film, akčné filmy, science-fiction, western, komédia ✓ rozhlasové žánre, spravodajské a publicistické žánre, rozhlasová hra ✓ internetové blogy, žurnalistické žánre v tlačených médiách ✓ spravodajské a publicistické žánre 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť a charakterizovať základné programové typy a žánre v televízii ✓ rozlíšiť a charakterizovať typické prvky žurnalistických, rozhlasových a filmových žánrov ✓ poznať profesijné zložky, ktoré sa podieľajú na výrobe a distribúcii mediálnych produktov (film, periodiká...)
<p><i>Mediálna realita a jej účinky na osobnosť človeka</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ filmová realita a skutočnosť ✓ účinky médií na človeka, mediálne zobrazované fiktívne a reálne násilie ✓ mediálny - filmový hrdina, reálny hrdina ✓ hodnoty v hudobných videoklipech ✓ časopisy pre mladých ✓ účinky reklamy na človeka ✓ počítačové hry, videohry, mobilné telefóny a ich účinky na človeka 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pochopiť a vysvetliť pojem mediálne publikum ✓ zhodnotiť filmové dielo ✓ dokázať odlišiť stereotypy prezentované médiami ✓ sformulovať kritický ohlas na filmové dielo ✓ uvedomiť si účinky nevhodných obsahov na svoju osobnosť ✓ vysvetliť základné druhy a funkcie reklamy ✓ kriticky zhodnotiť obsah reklamy a jej vplyv (pozitívny aj negatívny) na postoje ľudí ✓ vyberať si z počítačových hier a videohier pre svoj konzum tie, ktoré podporujú vlastnú osobnosť ✓ využívať s mierou počítačové hry, videohry a mobilné telefóny
<p><i>Etika v médiách</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ etické zásady novinárskej práce ✓ bulvár a porušovanie novinárskej etiky ✓ ochrana a porušenie autorských práv na internete 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť etické a neetické formy správania novinárov ✓ dokázať sa ubrániť neetickej reklame ✓ kriticky posudzovať kvalitu obsahu, využívaných výrazových prostriedkov v bulvárnych tlačených médiách ✓ zaujať negatívny postoj k prezentácii problémových obsahov (násilie, sexualita, vulgarizmus...) ✓ zaujať negatívny postoj k neetickým obsahom a k porušovaniu etiky

		na internete, k počítačovému pirátstvu
<i>Tvorba mediálnych produktov</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ tvorba a distribúcia tlačených médií ✓ tvorba vlastného mediálneho produktu –triedneho, školského časopisu 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť jednoduchý mediálny produkt ✓ zverejniť mediálny produkt na internete ✓ vyjadriť svoj názor na vybranú tému na internetovom blogu

Realizácia mediálnej výchovy bude prebiehať počas celého školského roka najmä v rámci predmetov informatika, občianska výchova, slovenský jazyk, materinský jazyk, v ktorom žiaci podľa určených cieľov stanovených v spolupráci s vyučujúcim preukážu schopnosti v oblasti mediálnej výchovy.

6. Osobnostný a sociálny rozvoj

Charakteristika prierezovej témy:

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** v základnom vzdelávaní kladie dôraz na formatívne prvky, orientuje sa na subjekt i objekt, je praktická a má využitie v bežnom živote. Reflektuje osobnosť žiaka, jeho individuálne potreby a zvláštnosti. Jeho zmyslom je pomáhať každému žiakovi utvárať praktické životné spôsobilosti/zručnosti.

Špecifikom prierezovej témy Osobnostný a sociálny rozvoj je, že učivom sa stáva sám žiak, stáva sa ním konkrétna žiakova skupina a stávajú sa ním situácie bežného života. Jej zmyslom je pomáhať každému žiakovi hľadať vlastnú cestu k životnej spokojnosti založenej na dobrých vzťahoch k sebe samému i k ľuďom a k svetu.

Ciele prierezovej témy:

- ✓ rozvoj poznávacích schopností – cvičiť zmyslové vnímanie, pozornosť a sústredenie, cvičiť zručnosti zapamätania, riešenia problémov, zručnosti potrebné k učeniu a štúdiu
- ✓ sebapoznávanie a seba prijatie – objavovať svoje „ja“ ako zdroj informácií o sebe, druhých vnímať ako zdroj informácií o sebe, vnímanie svojho tela, psychiky /objavovať temperament, postoje, hodnoty/, spoznávať, čo o sebe žiak vie a čo nie, ako sa premieťa žiakovo „ja“ v jeho správaní, uvedomovať si svoj vzťah k sebe samému, k učeniu, analyzovať svoje vzťahy s inými ľuďmi, budovať zdravé a vyrovnané seba prijatie
- ✓ sebaregulácia a sebaorganizácia - cvičiť sa v sebakontrolu, sebaovládání – učiť sa

Tematické okruhy:

Tematické okruhy prierezovej témy Osobnostný a sociálny rozvoj sú členené do troch častí, ktoré sú zamerané na osobnostný, sociálny a mravný rozvoj. **Uvedené témy sa uskutočňujú prakticky prostredníctvom hier, cvičení, modelových situácií a diskusií.**

Vzhľadom k tomu, že ide o živé stretnutia dotýkajúce sa osobnej existencie, je potrebné počítať s tým, že na rôzne veci budú mať žiaci rôzne názory, že sa môže objaviť odmietanie tém, techník, ostych, prípadne, že niektoré hry tzv. „nevyjdú“. Práve tieto okamihy však bývajú pri osobnostnom a sociálnom rozvoji užitočné, lebo ponúkajú príležitosť k premýšľaniu o tom, čo sa deje.

Obsah:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Osobnostný rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozvoj poznávacích schopností ✓ Sebapoznanie a seba prijatie ✓ Sebaregulácia a sebaorganizácia ✓ Psychohygiena ✓ Kreativita 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ porozumieť sebe samému a druhým ✓ zvládať vlastné správanie ✓ prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo ňu ✓ osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny ✓ utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu
<i>Sociálny rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Spoznávanie ľudí ✓ Medziľudské vzťahy ✓ Komunikácia 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo ňu ✓ uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov
<i>Morálny rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Riešenie problémov a rozhodovanie ✓ Hodnoty, postoje, praktická etika 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomovať si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania ✓ predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania

7. Environmentálna výchova

Charakteristika prierezovej témy:

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (učebné predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia.

Ciele prierezovej témy:

V oblasti vedomostí, zručností a schopností:

- ✓ schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi
- ✓ poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta
- ✓ schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu
- ✓ poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu
- ✓ rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni
- ✓ pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu
- ✓ vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská
- ✓ schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce

V oblasti postojov a hodnôt

- ✓ vnímať život ako najvyššiu hodnotu
- ✓ pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti
- ✓ posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu
- ✓ podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby
- ✓ posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia
- ✓ schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu
- ✓ prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu
- ✓ rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť

Kompetencie:

- ✓ vnímať život ako najvyššiu hodnotu
- ✓ pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti
- ✓ posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu

- ✓ podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby
- ✓ posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia
- ✓ schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu
- ✓ prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu
- ✓ rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niest' zodpovednosť

Obsah:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Ochrana prírody a krajiny: <i>Les</i></p> <p><i>Pole</i></p> <p><i>Vodné zdroje</i></p> <p><i>More</i></p> <p><i>Tropický dažďový prales</i></p> <p><i>Ľudské sídlo</i></p> <p><i>Urbanizácia</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ význam lesa ✓ funkcia lesného ekosystému ✓ les v našom prostredí ✓ vzájomné vzťahy v ekosystéme lesa ✓ negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie ✓ význam ✓ zmeny krajiny vplyvom činnosti človeka ✓ spôsoby hospodárenia na poli ✓ okolie polí ✓ ľudské aktivity spojené s vodným hospodárstvom ✓ hospodárenie s vodou ✓ druhová rozmanitosť ✓ význam pre biosféru ✓ morské riasy a kyslík ✓ cyklus oxidu uhličitého ✓ druhová rozmanitosť ✓ miznutie tropických dažďových pralesov a ich následky na ekologickú rovnováhu Zeme ✓ mesto – dedina ✓ umelý ekosystém, jeho funkcia a vzťah k okoliu ✓ aplikácia na miestne podmienky ✓ vplyv na prírodu a krajinu ✓ kultúrna krajina ✓ pochopenie dôsledkov rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná význam lesa ✓ pozná funkciu lesného ekosystému ✓ vie aké negatívne dôsledky má odlesňovanie lesa ✓ vie aký význam majú polia pre životné prostredie ✓ pozná spôsoby hospodárenia na poli ✓ vie ako treba hospodáriť s vodou ✓ vie aký význam má voda v životnom prostredí ✓ pozná druhovú rozmanitosť vôd ✓ vie aký význam majú pre náš život moria a morské živočíchy ✓ pozná príčiny miznutia dažďových pralesov a ich následkoch na ekologickú rovnováhu Zeme ✓ pozná rozdiel mesto – dedina ✓ vie aký vplyv ma na okolie umelý ekosystém ✓ chápe dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia
<p>Zložky životného prostredia: <i>Voda</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ význam vody ✓ kolobeh vody ✓ ochrana jej čistoty ✓ ohrozovanie vôd 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie prečo je voda pre život dôležitá ✓ pozná kolobeh vody a jeho význam ✓ vie ako sa má starať o pitnú vodu ✓ pozná dôležitosť čistenia odpadových

<p>Ovzdušie</p> <p>Pôda</p> <p>Zachovanie biodiverzity</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pitná voda u nás a vo svete ✓ čistenie odpadových vôd, spôsoby riešenia ✓ význam pre život na Zemi ✓ klimatické zmeny ✓ zdroje znečistenia ✓ čistota ovzdušia ✓ význam pôdy pre život na Zemi ✓ ochrana pôdy ✓ dôsledky erózie ✓ znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo ✓ význam druhovej rozmanitosti pre zachovanie biologickej rovnováhy na Zemi a jej ochrana 	<p>vôd</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vie čo je to ovzdušie ✓ pozná dôsledky klimatických zmien ✓ vie čo znečisťuje ovzdušie a pozná spôsoby ako mu predchádzať ✓ pozná význam pôdy pre život na Zemi ✓ vie aké dôsledky má erózia pôdy ✓ vie čo je dôležité pre zachovanie druhovej rozmanitosti rovnováhy na Zemi
<p>Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ význam prírodných zdrojov pre človeka ✓ obnoviteľné prírodné zdroje ✓ neobnoviteľné prírodné zdroje ✓ racionálne využívanie prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju ✓ využívanie alternatívnych zdrojov energie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná prírodné zdroje, ktoré sú pre nás dôležité ✓ vie čo sú obnoviteľné a neobnoviteľné prírodné zdroje ✓ dokáže využívať alternatívne zdroje energie
<p>Eudské aktivity a problémy životného prostredia:</p> <p>Poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné</p> <p>Priemysel a životné prostredie</p> <p>Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi</p> <p>Ochrana prírody a kultúrnych pamiatok</p> <p>Zmeny v krajine</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ význam a vývoj ✓ energetické zdroje dopravy a ich vplyv na prostredie ✓ druhy dopravy a ekologická záťaž ✓ doprava a globalizácia ✓ priemyselná revolúcia a demografický vývoj ✓ vplyv priemyslu na prostredie ✓ spracovávané materiály a ich pôsobenie na ŽP ✓ vplyv právnych a ekonomických nástrojov na vzťah priemyslu k OŽP, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti ✓ odpady a príroda ✓ princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi ✓ druhy odpadu ✓ likvidácia, triedenie a recyklovanie odpadu ✓ význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok ✓ ochrana mestských pamiatok zaradených do zoznamu Svetového dedičstva ✓ právne riešenie u nás , v EÚ a vo svete ✓ dôsledky urbanizácie – narušovanie prírodných ekosystémov 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná význam poľnohospodárstva a vplyv na životné prostredie ✓ vie aký vplyv na životné prostredie má doprava a priemysel ✓ vie čo je to odpadové hospodárstvo ✓ vie prečo je dôležité triediť a recyklovať odpad ✓ pozná význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok ✓ pozná dôsledky narušovania prírodných ekosystémov

<p>Dlhodobé programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ záber poľnohospodárskej pôdy ✓ územné plánovanie z hľadiska ochrany životného prostredia ✓ Agenda 21 ✓ Deň Zeme ✓ Deň životného prostredia OSN... 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná niektoré programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí
<p>Vzťah človeka k prostrediu: Naše mesto, obec</p> <p>Náš životný štýl</p> <p>Lokálne a globálne ekologické problémy</p> <p>Prostredie a zdravie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva ✓ príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana ✓ spotreba vecí ✓ energie ✓ odpady ✓ vplyv na prostredie ✓ príklad problému, jeho príčina, dôsledok, súvislosť ✓ možnosti a spôsoby riešenia ✓ vlastný názor, jeho zdôvodnenie a prezentácia ✓ kvalita života ✓ rozmanitosť vplyvov prostredia na zdravie ✓ možnosti a spôsoby ochrany zdravia ✓ environmentálne zdravie ✓ nerovnomernosť života na Zemi ✓ rozdielne podmienky prostredia a rozdielny spoločenský vývoj na Zemi ✓ príčiny a dôsledky globálnych ekologických problémov a princípy udržateľnosti rozvoja 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať prírodné zdroje, ich pôvod a spôsoby využitia ✓ poznať prírodu a kultúru nášho okolia a jej ochranu ✓ spotreba vecí, energií a odpadov a ich vplyv na životné prostredie ✓ poznať rozmanitosť vplyvov na životné prostredie a na zdravie ✓ poznať spôsob ochrany zdravia ✓ poznať rozdielne podmienky prostredia a rozdielny spoločenský vývoj na Zemi ✓ poznať príčiny a dôsledky ekologických problémov a princípy udržateľnosti rozvoja

8. Dopravná výchova

Charakteristika prierezovej témy:

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch osobnej alebo hromadnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku.

Učivo predmetu Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Vyučovanie sa realizuje v priebehu školského roka prostredníctvom jednotlivých vyučovacích hodín, predovšetkým na hodinách TEV, TSV, ETV, OBN, PRV, TECH, ale i ďalších. Dopravná výchova je i súčasťou didaktických hier a cvičení v prírode.

Ciele prierezovej témy:

Ciele sú zamerané na tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií:

- ✓ Pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- ✓ Formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke.
- ✓ Osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecnej záväzných právnych predpisov ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec).
- ✓ Naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávky v praktickom živote .
- ✓ Zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli.
- ✓ Zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy na bicykli v cestnej premávke.
- ✓ Pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla.
- ✓ Uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Obsah:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Cesty a chodníky	✓ Práca s textami o rozdelení cestnej komunikácie pre chodcov a dopravné prostriedky	✓ Rozlíšiť správanie sa na chodníkoch a cestách, vedieť sa správne pohybovať po týchto komunikáciách
Chodec a vodič	✓ Práca s textami o rozlíšení týchto dvoch pojmov	✓ Ovládať základné pravidlá bezpečného prechodu cez cestu
Bezpečne na chodníku aj na cestách	✓ Práca s textami o dopravných situáciách	✓ Zvládnuť učivo o dopravných situáciách
Cesta, chodník, obrubník	✓ Práca s textami o rozdelení cestnej komunikácie	✓ Rozoznávať pojmy chodník, cesta, obrubník a vedieť na čo slúžia, poznávať dopravné značky
Didaktické hry	✓ Praktické cvičenia	✓ Žiak má ovládať základné pravidlá cestnej premávky: chôdza po pravej strane chodníka, ✓ stretávanie sa chodcov, ✓ obchádzanie chodcov idúcich pomaly,

		✓ prechádzanie cez cestu neriadenú i riadenú svetelnou signalizáciou.
Cvičenia v prírode	✓ Praktický výcvik	✓ Žiak má ovládať: techniku jazdy na bicykli v sťažených podmienkach, v teréne ✓ jazda v blate, jazda vodou ✓ zručnosti na bicykli
Účelové cvičenia	✓ Taktika bezpečného správania a konania pri chôdzi a jazde v cestnej premávke	✓ Vedieť plánovať trasy ciest a výletov z hľadiska bezpečnosti a plynulosti (hustota premávky, druh cesty, charakter cesty, vzdialenosť, čas)

9. Finančná gramotnosť

Charakteristika prierezovej témy:

Finančná gramotnosť je základná schopnosť rozumieť finančným produktom, službám, ktoré poskytuje trh a ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nášho osobného a rodinného života. Každý z nás má dnes v banke účet, k nemu debetnú alebo kreditnú kartu, občas platí valutami, spláca hypotéku, podpísal zmluvu na spotrebný úver alebo je poistený. Bez schopnosti čítať informácie tohto druhu nebudeme nikdy slobodní.

Ciele prierezovej témy:

- ✓ nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie
- ✓ poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií
- ✓ naučiť sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií
- ✓ stanoviť si finančné ciele a napláňovať si ich dosiahnutie
- ✓ rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť
- ✓ efektívne používať finančné služby
- ✓ plniť svoje finančné záväzky
- ✓ zveľaďovať a chrániť svoj majetok
- ✓ porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny
- ✓ vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností
- ✓ poznať príklady úspešných jednotlivcov v svojej plánovanej profesijnej ceste
- ✓ poznať podmienky, vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny
- ✓ porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí
- ✓ orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie),
- ✓ orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať

Kompetencie:

- ✓ posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zvážiť vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životné priority a východiská zabezpečenia životných potrieb
- ✓ používať spoľahlivé informácie a rozhodovacie procesy v osobných financiách
- ✓ porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny, vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu
- ✓ organizovať osobné financie a používať rozpočet na riadenie hotovosti
- ✓ udržať výhodnosť, požičiavať za priaznivých podmienok a zvládať dlh
- ✓ aplikovať rôzne investičné stratégie, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Obsah:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Človek vo sfére peňazí</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ trvalé životné hodnoty, vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia ✓ hodnota ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia ✓ základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby ✓ jednotlivec a rodina v ekonomickej oblasti ✓ žiť hospodárne 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať základné ľudské hodnoty a základné ľudské potreby ✓ chápať funkciu peňazí ako prostriedku na ich zabezpečenie ✓ posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú život. potreby celej rodiny ✓ vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti ✓ opísať, čo znamená pojem ľudská práca ✓ pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom ✓ vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny ✓ vedieť popísať ekonomickú sféru človeka a rodiny ✓ osvojiť si potrebu hospodárneho zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole aj mimo nej, s osobnými vecami a hospodárneho správania sa v domácnosti
<i>Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia ✓ zdroje finančných informácií ✓ kontrola osobných informácií 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať spôsoby, ako byť finančne zodpovedným dospelým človekom ✓ opísať zdroje finančných informácií, analyzovať a vymenovať silné a slabé stránky každého z nich ✓ vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov ✓ opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov ✓ zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov ✓ komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach ✓ hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ stanoviť si merateľné krátkodobé a strednodobé finančné ciele ✓ vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom ✓ vysvetliť kroky pri riešení reklamácie v obchode
<p>Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ osobné, rodinné a spoločenské potreby ✓ zabezpečovanie životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny ✓ vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb ✓ zdroje osobných príjmov ✓ zabezpečenie jednotlivca a rodiny peniazmi ✓ faktory ovplyvňujúce výšku čistej mzdy ✓ základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti a úspešné osobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny ✓ vysvetliť základné súvislosti zabezpečenia životných potrieb jednotlivca a rodiny ✓ opísať, čo je povolanie a zamestnanie ✓ uviesť príklady, ako záujmy, poznatky a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania ✓ uviesť príklady, ako vzdelanie alebo praktické zručnosti môžu ovplyvniť príjem počas života ✓ identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní ✓ porovnať osobné zručnosti a záujmy s rozličnými kariérnymi možnosťami ✓ vysvetliť pojem mzda a uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (dar, provízia a zisk) ✓ vedieť popísať spôsob zabezpečenia peňazí vo vlastnej rodine a porovnať ho so zabezpečením v inej rodine ✓ definovať daň a vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu ✓ opísať úspešnosť v ekonomickej oblasti ✓ vedieť diskutovať o vzťahu morálky a peňazí
<p>Plánovanie a hospodárenie s peniazmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ osobný finančný plán ✓ systém na udržiavanie a používanie finančných záznamov ✓ spôsob používania rôznych metód platenia 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov v domácnosti ✓ vypočítať percentá pripadajúce na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu ✓ založiť si kartotéku informácií o produktoch v domácnosti, vrátane informácií o zárukách a ďalších finančných dokumentoch, ako sú účtovné doklady a výpisy z bankových účtov ✓ opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia ✓ opísať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií a vysvetliť, čím sa od seba líšia ✓ vysvetliť, ako fungujú šeky, debetné a

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe ✓ príspevky na darcovstvo a filantropiu 	<p>kreditné karty, internet banking, mobil banking</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch ✓ uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe ✓ stanoviť, či je prispievanie formou darcovstva a filantropie v súlade s osobným rozpočtom
Úver a dlh	<ul style="list-style-type: none"> ✓ náklady a prínosy úverov ✓ úverová schopnosť ✓ problémy so zdĺžením ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, prečo finančné inštitúcie požičiavajú peniaze ✓ vymenovať nákupy na úver, ktoré dospelí bežne robia ✓ opísať výhody a nevýhody využívania úveru ✓ vysvetliť, prečo je dôležité vybudovať si pozitívnu úverovú históriu ✓ vysvetliť, ako sa vyhnúť problémom pri požičiavaní si peňazí alebo predmetov
Sporenie a investovanie	<ul style="list-style-type: none"> ✓ sporenie a finančná prosperita ✓ investovanie ✓ spôsob nákupu a predaja investícií 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť ✓ vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“ ✓ uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu ✓ vysvetliť, prečo je dobré ukladať peniaze vo finančnej inštitúcii ✓ vysvetliť, na čo by človek mohol minúť väčšiu sumu peňazí, ktorú si našetril v peňažnej inštitúcii ✓ popísať, ako sa kupuje dom alebo auto pre domácnosť a aké majú s tým rodičia výdavky ✓ popísať výhody sporenia peňazí na starobu prostredníctvom dôchodkových programov a investičných sociálnych programov
Riadenie rizika a poistenie	<ul style="list-style-type: none"> ✓ riziko ✓ vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny ✓ systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby ✓ verejné a súkromné (komerčným) poistenie, povinné a nepovinné druhy verejného poistenia, zdravotné poistenie a sociálne poistenie a v rámci neho nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť ✓ vedieť vysvetliť existenciu vplyvov ekonomickej krízy na jednotlivca a rodinu ✓ vysvetliť potrebu zabezpečenia rodiny prostredníctvom úspor v banke, verejného poistenia a potrebou životného poistenia ✓ vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť ✓ vysvetliť základný účel verejného poistenia, stručne charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové

	poistenie v nezamestnanosti ✓ poistenie majetku, osôb, zodpovednosť za spôsobené škody, úrazové a životné poistenie	poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti ✓ vysvetliť podstatu a význam poistenia majetku, osôb, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia
--	--	--